

HE 66/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asevelvollisuuslain 32 ja 48 §:n muuttamisesta

Upseeriliitto ry pitää hallituksen esitystä asevelvollisuuslain muuttamisesta kannatettavana ja tarpeellisenä. Hallituksen esityksellä mahdollistetaan nopea reagointi turvallisuusympäristön äkilliseen muutokseen, hybridiuhkiin ja välineellistettyyn laittomaan maahantuloon reagoinnissa osana rajaturvallisuuden häiriötilanteisiin joustavaa vastaamista. Kyseessä on poikkeuksellinen ja nopeaan tilannekehitykseen vastaamisen toimenpide.

Esityksen tarkka raja-ainoastaan välttämättömän tarpeen sitä edellyttäessä on hyvä. Esityksen mukainen kertausharjoitusperuste ja sen rajaaminen käyttöön otettavaksi ainoastaan rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi poikkeuksellisissa tilanteissa ja välttämättömien toimintojen turvaamiseksi on merkittävä parannus koskien valmiuden säätelyä rajaturvallisuustilanteisiin vastaamisen osalta.

Esityksen osalta on kuitenkin huomioitava se, että vaikka asevelvollisuuslakia muutetaan, sen vaikutukset eivät kuitenkaan lisää toimivaltaisten virkamiesten määrää rajaturvallisuustilanteen hoitamisessa, vaikkakin menettely koskisi ainoastaan Rajavartiolaitoksen alaisuuteen sijoitettuja ja erikseen koulutettuja reserviläisiä. Reserviläisten käyttöä ja toimivaltaa koskien on edelleen huomioitava niitä rajoittava voimassa oleva lainsäädäntö. Lisäksi tehtäviin määrättävien reserviläisten riittävä koulutustaso on huomioitava ja varmistettava.

Kertausharjoitukseen määräämisen nopea aikajänne tulee aiheuttamaan haasteita reserviläisten ja asevelvollisten mahdollisuuteen järjestää henkilökohtaiset asiansa niin siviili- kuin työelämässä. Asevelvollisuuslain muutoksella ei voida kuitenkaan loukata ihmisen perusoikeuksia rajoittamattomasti, vaan sen tulee perustua poikkeukselliseen tilannekehitykseen ja tarkasti rajattuihin tilanteisiin äkillisesti tapahtuvan turvallisuusympäristön muutoksen osalta. Asevelvollisuuslain muutoksen osalta tulee kiinnittää huomiota myös tarpeeseen tarkentaa lakiin tilanteita, jolloin kertausharjoitus rajaturvallisuuden välttämättömäksi ylläpitämiseksi tulisi sovellettavaksi, sekä millaisiin tehtäviin reserviläisiä voidaan näissä tilanteissa käyttää.

Puheenjohtaja
Everstiluutnantti

Merkitty
Ville Viita

Rajavartiolaitoksen päälähtäjä
Kapteeni

Merkitty
Aki Järvinen